

GÖÇÜ ANIMSAMAK

GRUP DANIŞMANI EĞİTİM REHBERİ

www.abf.se

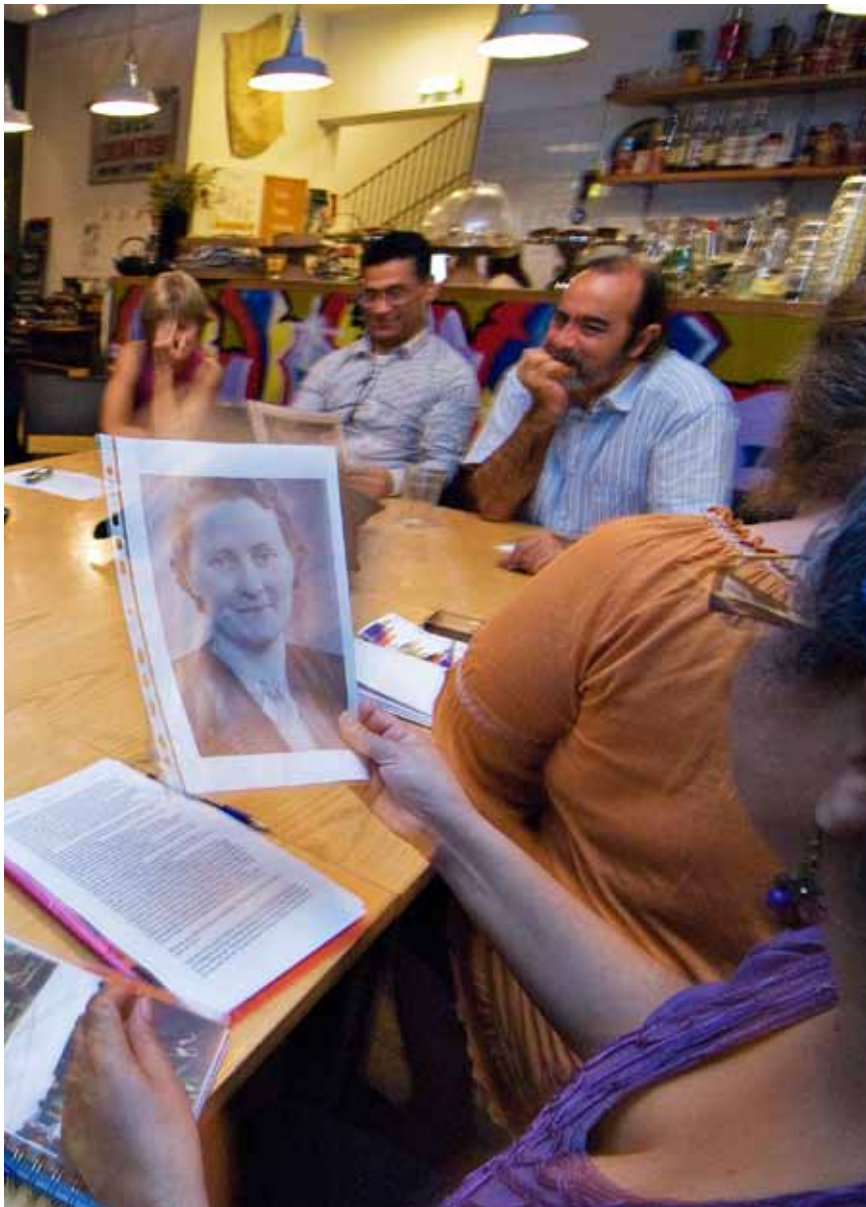
Göçü anımsama eğitim rehberi

Bu eğitim rehberi, “göçü anımsama” konulu eğitim çalışmasını yönetecek kişi olan sizlere yöneliktir. Bu metinde projeye ilgili eğitim çalışmasında kullanabileceğiniz bilgi, ipucu ve düşüncelerle, katılımcıların öykülerinin nereye gönderileceğine ilişkin bilgileri bulacaksınız.

Arka plan

Çok Kültürlülük Merkezi ve Nordiska Müze, göç deneyimi olan insanların öykülerini toplamak üzere bu projeyi birlikte başlatmışlardır. Nordiska Müze, insanların kendilerinin yazdıkları hayat öykülerini 1800’lerden bu yana toplamaktadır. Bu öykülerin araştırmalar için büyük bir değeri vardır ve kültür mirasımızın bir parçasıdır. Nordiska Müze on yıllar boyunca özel bazı grupların, örneğin orman işçilerinin, çocuk felcine yakalananların ve tarım işçilerinin yaşadıkları olayların ve deneyimlerin belgelerini de toplamıştır. “Göçü anımsama” projesiyle, göçün hayat deneyimlerinin bir parçası olduğu herkes, geleceğe yönelik bir kültür mirası yaratmak için öykülerini yazıp teslim etmeye davet edilmektedir.

RESIM: ANDRZEJ MARKIEWICZ

- En form av kollektiv självbildning som fungerar bra i förändringsarbete
- Består av mellan fem och 15 personer
- Träffas regelbundet, två till tre timmar per gång
- Bygger på allas aktiva deltagande
- Guidas av en cirkelledare

5 FAKTA OM STUDIECIRKELN

- ger alla deltagare ungefär lika stort utrymme
- tar vara på alla deltagares erfarenheter
- kombinerar kunskapssökande med dialog och problemlösning
- använder ett balanserat studiematerial
- låter olika perspektiv komma fram i diskussionen

BÄSTA STUDIECIRKELN

Studiecirkeln – ett knytkalas med kunskap

Studiecirkeln är både enkel och demokratisk. Vem som helst kan starta en, och vem som helst kan delta. Alla deltar aktivt i gruppens arbete. Till skillnad från skolan har cirkeln ingen lärare utan en cirkelledare – en demokratisk vägvisare som underlättar diskussionerna. Deltagarna lär av varandra och av det studiematerial som används. Man kan jämföra det med ett knytkalas – där alla delar med sig av sin kunskap och där slutresultatet blir något större.

İçindekiler

- 4 Eğitim grubu danışmanı olmak
- 7 ¿Cómo vamos a organizar el círculo?

RESİM: ANDRZEJ MARKIEWICZ

EĞİTİM GRUBU DANIŞMANI OLMAK

Eğitim grubu, yapmak istediği şeyi birlikte ve ortaklaşa kararlaştıran ve planlayan bir gruptur. Grup yapmak istediği şeyi çalışma planına yazar. Grup danışmanı olarak sizin rolünüz, çalışmanın ilerlemesini sağlamak ve gruba çalışmanın nasıl gerçekleşeceğine ilişkin fikir vermektir. Grubun çalışma süreci üzerinde kapsamlı görüş sahibi olmanız da gerekmektedir. Katılımcıların listesini yapıp ABF şubesine teslim etmek de sizin sorumluluğunuz altındadır. Eğitim başlamadan önce yerel ABF şubesiyle eğitimin yapılacağına ilişkin bir anlaşma yapmış olmanız gerekmektedir.

Yazmak

“Göçü anımsama” projesinin hedefi yazılı öyküleri toplamaktır. İnsan kendi öyküsünü kağıda dökmeyi ne kadar çok istese de yazma eylemi bazen karmaşık ve pürüzlü hissedilebilir. Bu nedenle bazı alıştırmaların elde bulundurulmasında yarar vardır. “İlk buluşma” başlığının altında kimi anıları anımsamak için duyguların nasıl harekete geçirileceği konusunda sunulan öneriler gibi, çeşitli yazı alıştırmaları hakkında da ip ucu ve fikirler bulacaksınız.

Ne yaparım?...

Gruptaki çalışma, üstesinden gelmesi zor anıları canlandırırsa ne yaparım?...

İnsan kendi hayatını anlatırken her türlü yazma sürecinde içinde var olan acı, korku ve üzüntü gibi duygular uyanabilir. Grup danışmanı olarak yalnızca anlayışlı olabilirsiniz. Sizin rolünüz terapi yapmak ya da insanları kendi sınırlarını aşmaya ya da içlerindeki engellerden sıyrılmaya zorlamak değildir. İçimizde güçlü duygular uyandığında genellikle birilerinin bizi dinlemesi önem kazanmaktadır. Katılımcılardan biri güçlü tepkiler gösterirse siz ve grup üyeleri, bu kişiye tepkilerini dile getirmesi için gerekli zamanı tanınmalısınız. Ancak bir kişinin yaşadığı duyguların ve kendisini başkalarına dinletme gereksiniminin, diğer insanların gereksinmelerine egemen olmaması da önemlidir.

... yeterli değil, katılımcılardan birisi beni gerçekten endişelendiriyor?

Bu soruyu yanıtlarken de yine aynı noktadayız: anlayışlı olacaksınız ama terapist değilsiniz. Eğer birisi kendisini belirgin biçimde kötü hissediyorsa ona anılarının ve hissettiklerinin üstesinden gelebilmesi için profesyonel yardım istemesini salık vermelisiniz. Yine de bundan fazlasını yapmak isterseniz, ne türden yardım sağlanacağı konusunda bölgedeki psikiyatri kliniğine danışmalısınız.

... birisi tanınmak istemiyorsa?

Nordiska Müze'ye yazılı belge bırakıp 50 yıl anonim olarak kalmak mümkün. Bunun anlamı, 50 yıl boyunca kimsenin bu belgeyi açmayacağıdır. Yazan kişi adının bilinmesini hiç istemiyorsa yine de öyküsünü Nordiska Müze'ye gönderebilir ve müze de öykünün bu haliyle de toplanan belgeler arasında yer alıp almayacağına karar verir.

... savaşta yaralanmış ya da işkence görmüş katılımcım var.

İsveç Kızılhaçı'nın ülkenin bir çok yerinde işkence görenlere ve savaşta yaralananlara hizmet veren klinikleri var. Web sayfalarından daha fazla bilgi edinebilirsiniz. <http://www.redcross.se/rkcstockholm/index2.html> Web sayfası Stockholm vilayetinde oturanlara yöneliktir ama sayfada diğer klinik ve kurumlara ait link'ler de bulunmaktadır.

... grup danışmanı olma konusunda daha çok bilgi edinmek istiyorum?

ABF sizin gibi grup danışmanları için özellikle pedagoji ve yöntem konularına yönelik eğitim programları düzenlemektedir. Yerel ABF şubesine baş vurup bölgenizde hangi eğitim programları olduğunu öğrenebilirsiniz.

Sizin rolünüz terapi yapmak ya da insanları kendi sınırlarını aşmaya ya da içlerindeki engellerden sıyrılmaya zorlamak değildir.”

Çok Kültürlülük Merkezi ve Nordiska Müze hakkında daha fazla bilgi için aşağıdaki web sayfalarına bakınız.

<http://mkc.botkyrka.se>

<http://www.nordiskamuseet.se>

EĞİTİMİ NASIL PLANLAYACAGIZ?

Her grup kendisine en iyi uyacak biçimde çalışmasını planlamakta serbesttir. Gruptaki kişi sayısının çok fazla olmamasında yarar vardır. Böylece herkes konuşma ve gruba kendi ağırlığını koyma olanağını bulacaktır. Eğitimin planlaması konusunda aşağıda bir öneri bulacaksınız.

BEKLENTİLER

Katılımcılardan isimlerini söylemelerini isteyin ama bu eğitimden ne beklediklerini anlatmalarını da rica edin..

İlk toplantı

İlk toplantıda herkesin kendisini tanıtmayı iyi olur. Katılımcılardan isimlerini söylemelerini isteyin ama bu eğitimden ne beklediklerini anlatmalarını da rica edin. Anlatacakları şeyler, grup danışmanı olarak sizin açınızdan ve eğitim planında nelerin yer alacağı açısından iyi bir veri olacaktır. Katılımcılara eğitim planı hakkındaki düşüncenizi anlatın. Katılımcılardan eğitimle ilgili gelecek olan başka istekler ve fikirlere açık olmanız gerektiğini anımsayın. Böyle olması durumunda, bu eğitim rehberinde önerilen planı izlemek yerine, kendi eğitim planınızı yapabilirsiniz.

Tanıştırma alıştırmaları

Katılımcılar birbirlerini tanımıyorlarsa bir tanıştırma alıştırmaları yapmak iyi olacaktır. Bunun bir yolu, katılımcıların soyadı sırasına göre ayakta durmalarıdır. Bu alıştırma, katılımcıların hareket etmelerini sağlar ve onları birbirlerine isimlerini sormaya zorlar. Bir başka alıştırma da katılımcıların daire biçiminde oturmaları, isimlerini ve bunun ardından da kendilerini ya da onlar için önemli olan bir şeyi tanımlayacak bir sözcüğü söylemeleridir. Katılımcılara projeyi anlatın ve ABF, Çok Kültürlülük Merkezi ve Nordiska Müze'nin hazırladığı broşürü dağıtın. Broşürde soruların formüle edildiği birkaç alan vardır. Sorular etnologlar tarafından hazırlanmıştır ve hayatlarını anlatmak isteyen kişilere yardımcı olacak biçimde düşünülmüştür.

Önce katılımcıların ilk üç alanda kendilerini birbirlerine anlatmalarını sağlayın: geçmiş, çocukluk ve ergenlik dönemi ve doğdukları ülkedeki hayat. Katılımcıların duyularını harekete geçirici ilginç bir şey anlatın.

Duyuları harekete geçirmek ve anımsamak

İnsan yaşadıklarını beş duyusuyla hisseder. Görme, duyma, dokunma, koklama ve tad alma. Anılarımızı canlandırmanın etkin bir yolu, duyuları harekete geçirmektir. Bir koku, bir tad bizi bir saniyede zaman ve mekan içinde başka yerlere taşıyabilir; bir müzik parçası unutulmuş örtüsü altında kaybolduğunu sandığımız bir akşamı anımsatabilir. Peki, duyular nasıl harekete geçirilir? İşte birkaç örnek:

- Katılımcılardan gelirken kendilerini gösteren bir ya da iki fotoğraf getirmelerini isteyin. Sonra bu fotoğrafları birbirlerine göstermelerini ve kısaca anlatmalarını söyleyin. Fotoğraf ne türden bir olayı yansıtıyor? Nerede çekilmiş? Diğer kişiler kimler? Fotoğrafı çeken kim?
- Katılımcılardan bir obje getirmelerini isteyin. Özellikle göçerken yanlarında getirdikleri bir Şey olsun bu. Bu objelerle ilgili olarak birbirleriyle konuşsunlar ve bunları elden ele geçirerek dokunsunlar. Objenin ardında yatan öykü nedir? Kim yapmış? Kiminmiş? Ne için kullanılıyor?
- Katılımcılardan bir yemek ya da tatlıdan bir parça getirmelerini isteyin. Getirilenleri tatsınlar. Hangi anıları ve duyguları canlandırıyor bunlar?
- Katılımcılardan bir parfüm, baharat ya da kokan başka bir Şey getirmelerini isteyin. Getirilenleri koklasınlar ve birbirlerine kokuların kendilerinde hangi anıları canlandırdığını anlatsınlar.
- Katılımcılardan müzik ya da bir başka ses kaydı getirmelerini ve kısa bölümler halinde birbirlerine dinletmelerini isteyin. Müzik hangi duyu ve düşünceleri uyandırıyor? Müzik parçalarını seçenler için o müziklerin ifade ettiği Şeyler neymiş?

Katılımcılar öykülerini daha ilk buluşmada yazmak isterlerse, henüz birinci günden yazmaya başlamalarına izin verebilirsiniz. Yoksa metinleri evlerinde yazıp toplantı günlerinde yanlarında getirebilirler. Yazma eylemini başlatmanın iyi bir yolu yazı alıştırması yapmaktır. İşte sizin ve grubunuzun yapabileceği yazı alıştırmalarına birkaç  rnek:

Yazı alıştırmaları için ipucu

- Sözcükler ağrıştır. Bir sözcük yazın. Örneğin “tren istasyonu”. Sonra i dünyanızın bu sözcükle doğrudan ilişkide olduğu bir sözcük yazın. Örneğin “tren istasyonu, yolculuk”. Sonra ilk sözcükle bağlantılı daha başka sözcükler yazarak devam edin: “tren istasyonu, yolculuk, ayrılık”. İlk sözcüğün çağrıştırdığı Őeylerin çeşitli tanımları olan bir sözcükler kümesi oluşturana kadar devam edin.
- Görme duyusunu kullanmaksızın bir odayı tanımla. Katılımcılardan bir obje ya da bir odayı, görme duyusu hariç bütün duyularını kullanarak anlatmalarını isteyin. Ne hissediyorlar? Ne kokuyor? Tadı nasıl? Ne işitiyorlar?
- Akışkan yazı. Kağıt kalem çıkarın. Yazı için on dakika ayırın. Tanımlanacak bir mekan kararlaştırın, örneğin bir mutfak, bir banyo, bir oturma odası. Mekan gerçek ya da tasarlanmış belli bir kişiye ait olacak. Alıştırmaya başlayın: “Bu banyoda... (ya da hangi mekanı seçtiyseniz orada)”. Bundan sonra katılımcılar bu mekanı kendi duyularına dayanarak

Katılımcılardan bir parfüm, baharat ya da kokan başka bir Şey getirmelerini isteyin. Getirilenleri koklasınlar ve birbirlerine kokuların kendilerinde hangi anıları canlandırdığını anlatsınlar.”

Yazmak için yanlış ya da doğru olan hiçbir biçim olmadığını anımsayın. “G  u anımsama” projesinde önemli olan Şey,  yk leri toplamaktır.”

kafalarında biçimlendirirler. Ne kokuyor? Kullanılan malzemeler nasıl? Kuruması için ıslak havlular mı asılmıŐ? Gürültülü m ? Hangi sesler duyuluyor? Nasıl döŐenmiŐ? Bu alıŐtırmayı yapmanın amacı, hiç duraksamadan ve metnin “iyi” olup olmadığını umursamadan sürekli yazmaktır. Katılımcılar takılıp kalırsa yeniden baŐlamaları ve “bu banyoda...” diye yazmaları ve devam etmeleri için teŐvik edin.

- G zlemeleme.

Bu, katılımcıların kendilerinin evde yapabileceği bir alıŐtırmadır. Alıştırma yeni bir yerde ya da günlük sıradan bir yerde yapılabilir. Katılımcılardan yürüyüŐe çıktıklarında, otobüse ya da trene bindiklerinde yanlarına kalem ve kağıt almalarını isteyin. G rd kleriyle ilgili hızlı gözlemlerini kağıda d kecekler. TamamlanmıŐ cümlelerle değil, daha çok kısa notlar halinde yazacaklar. Kısa notlar tutacakları zamanı sınırlayın, örneğin 10-15 dakikayla. Evlerine geldiklerinde notlarına bakıp, bunların arasında kendilerine hitap edenlerin altını  izebilirler. Bu altı  izilmif notlar bir başka kağıtta bir araya getirilebilir ve bunların arasından yeniden seçim yapılabilir. Bunlar kullanılarak k  k bir öykü ya da Őir yazılabilir.

Yazmak için yanlış ya da doğru olan hiçbir biçim olmadığını anımsayın. “G  u anımsama” projesinde önemli olan Şey,  yk leri toplamaktır.  yk ler kısa, uzun, ayrıntılı ya da kapsamlı olabilir. Herkesin öyküsüne gereksinim var!

Belki katılımcılardan bir dahaki toplantıya gelirken yanlarında anıları uyandıracak bir Şey getirmelerini istemelisiniz.

Herkesin toplantıyı nasıl bulduğunu anlatan birkaç söz söylenmesiyle toplantıyı bitirmek anlamlı olabilir. Katılımcıların sırayla anlatması yoluyla herkes bir Şey söyleyebilir ve bazı kiŐilerin konuŐmalara egemen olması önlenir.

 kinci toplantı

Katılımcıların evdeki alıştırma çalıŐmasının nasıl gittiğini sırayla bir birlerine anlatmasını isteyerek baŐlayın. Bir Şey yazmıŐlar mı? Takılıp kalmıŐlar mı? Kolay olan neymiŐ, zor olan neymiŐ?

Katılımcılar yanlarında anıları canlandırıcı bir Şey getirmiflerse elden ele geçirip hangi anılarının canlandığını anlatmalarını isteyin.

Bir yazı alıŐtırması yapın, “ilk toplantı” baŐlıklı bölüme bakın.

 kinci toplantıda taŐınma, yeni bir ülkedeki ilk zaman ve dil konularını ele alabilirsiniz. Katılımcıların deneyimlerini birbirleriyle paylaŐmalarını sağlayın. Birbirlerini dinlemeleri için zaman tanıyın. İsteyen katılımcılar evde yazdıklarını okusunlar. Belki bu toplantının bazı kısımlarını yazı yazmak üzere kullanmak istersiniz.

Katılımcılardan birinin gelecek toplantıda kendisinde anıları canlandıran bir Şey getirip getirmemesine birlikte karar verin.

Katılımcıların tek tek toplantıyı nasıl bulduklarına ilişkin bir kaç söz s ylemelerinden sonra toplantıyı sonlandırın.

 t nc  toplantı

Katılımcıların  nceki toplantıdan sonra neler olduğunu birbirlerine sırayla anlatmalarını isteyerek başlayın. Evde yazmışlar mı? Yazma işi nasıl gidiyor? Diğer katılımcılarla paylaşmak istedikleri bie şeyler yazmışlar mı?

 t nc  toplantıda ele alacağımız konular aile, konut ve serbest zamanlar olabilir. Katılımcılardan deneyimlerini birbirlerine anlatmalarını isteyin ve duyularını uyandıracak bir şey kullanın!

Katılımcılar toplantıyı nasıl bulduklarını sırayla söyledikten sonra toplantıyı bitirin.

Dördüncü toplantı

Katılımcıların  nceki toplantıdan sonra neler olduğunu birbirlerine sırayla anlatmalarını isteyerek başlayın. Yazma işi nasıl gidiyor? Sorunlu olan ne? İyi giden ne?

Dördüncü toplantıda ele alacağımız konular: hayata bakış, aidiyet, gelecek düşüncesi.

Beşinci toplantı

Son toplantıyı bir değerlendirme yapmaya ayırman gerekiyor. Sorulması gereken sorular:

Eğitim çalışmasından beklentilerin nelerdi?

Beklentilerin karşılandı mı?

Kötü olan neydi?

İyi olan neydi?

Diğer görüşler

Tek tek herkesin konuşmasını ve grup eğitimini nasıl bulduklarını anlatmalarını isteyin.

Katılımcıların  yk leri hazırsa belki birlikte Nordiska Müze'ye gönderirsiniz. Değilse, bu öykülerin Nordiska Müze'ye gitmesinin gelecek için önemli olduğunu onlara yeniden anlatın.

 yk ler nereye gönderilecek?

Att minnas migrationen

Nordiska museet

Box 27820

115 93 Stockholm

KAYNAK VE LINK ÖNERİSİ:

Liv i Sverige. (Isvec'te hayat).

<http://lavisverige.org>

Eklund, Jenny. Skriv ditt liv. Handbok i självbiografiskt skrivande. (Hayatını yaz). Premiss förlag. Halmstad. 2006.